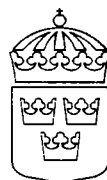

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

1989/90:AU5y

Animalieproducenternas ledighet

1989/90
AU5y

Till jordbruksutskottet

I detta sammanhang behandlar arbetsmarknadsutskottet två motioner om animalieproducenternas ledighet från allmänna motionstiden i år, vilka har hänvisats till utskottet. Med det yttrande som här följer överlämnar arbetsmarknadsutskottet till jordbruksutskottet — under förutsättning av dess medgivande — de två motionerna i berörda delar. De motioner som behandlas är 1989/90:A753 av centern med hänvisning till motiveringen i motion 1989/90:Jo246 samt 1989/90:A758 (yrkande 2) av Börje Hörnlund m.fl. (c).

I motion A753 av centern begärs en lösning av semesterfrågan för Sveriges animalieproducenter. Det redovisas att lantbrukare med animalieproduktion i medeltal är lediga endast 22 dagar per år, medan en arbetstagare med fem veckors semester är ledig 139 dagar per år. Enligt centern skulle en semesterreform för mjölkproducenterna medföra stora och uppenbara fördelar. Härvid nämns bl.a. minskade sociala klyftor, ökade möjligheter att få morgondagens generation att gå in i näringen, stora sysselsättningseffekter i glesbygden samt minskad sårbarhet inom lantbruket. Motionärerna anser att regeringen snarast bör ta upp en diskussion med jordbrukets företrädare om hur ett sådant system kan lösas rent praktiskt och ekonomiskt. I motion A758 av Börje Hörnlund m.fl. (c) framförs likartade synpunkter.

Utskottet vill med anledning av motionerna anföra följande.

Den aktuella frågan har behandlats av utskottet ett flertal gånger. År 1984/85 beslöt utskottet att inhämta yttrande från jordbruksutskottet med anledning av en motion (c) om semestervillkoren för lantbrukare. I sitt yttrande (JoU 1984/85:1y) redogjorde jordbruksutskottet för bakgrunden till avbytarsystemet. Grunderna för avbytarsystemet hade tidigare godkänts av riksdagen på förslag av jordbruksutskottet (JoU 1977/78:34). Dessa grunder innebär i korthet att utbyggnaden i första hand bör syfta till att göra det möjligt för familjelantbrukare att liksom andra yrkesverksamma kunna ta ut regelbunden ledighet och semester. Arbetsmarknadsutskottet anslöt sig till jordbruksutskottets uppfattning och underströk för sin del vikten av att jordbrukarna får samma möjligheter till semester som andra företagare (AU 1984/85:6). Det är därför väsentligt att avbytarsystemet byggs ut, anförde utskottet.

Utskottet har vid behandling av likartade motioner efter 1984/85 bl.a. anfört att utskottet inte har någon annan uppfattning än motionärerna beträffande jordbrukarnas behov av semester. Utskottet har emellertid framhållit att den nuvarande semesterlagstiftningen inte är tillämplig på jordbrukare, eftersom dessa inte är arbetstagare. I dessa sammanhang har utskottet också hänvisat till jordbruksutskottets yttrande år 1984/85.

Utskottet behandlade senast den aktuella frågan i sitt av riksdagen godkända betänkande 1989/90:AU2. Utskottet vidhöll i detta betänkande sina tidigare ställningstaganden.

Utskottet vill med anledning av motionerna A753 och A758 anföra följande. Det finns i dag grupper som har små eller inga möjligheter att ta ut semester. Detta gäller i synnerhet jordbrukare med animalieproduktion. Jordbrukare har lång arbetstid och har i dagsläget mycket små möjligheter till såväl ledighet vid helger som semesterledighet. Det s.k. avbytersystemet erbjuder jordbrukarna några få dagars ledighet. Långt ifrån alla jordbrukare har i dag avbytare.

Det är enligt utskottets mening väsentligt att särskilda åtgärder vidtas för att underlätta för animalieproducenterna att få del av semesterledighet och helgledighet. Med hänsyn till att jordbruksutskottet under innevarande vår kommer att behandla jordbrukarnas sociala situation i samband med den livsmedelspolitiska propositionen överlämnar utskottet föreliggande motionsyrkanden jämte yttrande till jordbruksutskottet.

Stockholm den 15 mars 1990

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Lars Ulander

Närvarande: Lars Ulander (s), Elver Jonsson (fp), Börje Hörnlund (c), Lahja Exner (s), Anders G Högmark (m), Gustav Persson (s), Sten Östlund (s), Bo Nilsson (s), Mona Saint Cyr (m), Kersti Johansson (c), Karl-Erik Persson (vpk), Anna Horn af Rantzien (mp), Monica Öhman (s), Eivor Husing (s), Erik Holmkvist (m), Kjell-Arne Welin (fp) och Yngve Wernersson (s).